

Nr 236.

Av herr Åkerberg, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående nedläggande av Svartälvs järnväg m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 55 föreslås, att Svartälvs järnväg skall nedläggas samt att till bananläggningen hörande mark och övriga tillgångar skola försäljas eller disponeras för vägändamål.

Mot yrkandet på järnvägens nedläggande torde invändningar ej kunna göras ens från den intresserade ortsbefolkningens sida. Trafiken på bandelen har på grund av efter densamma belägna industriföretags nedläggande nedgått så avsevärt, att dess uppehållande i fortsättningen skulle tillfoga statens järnvägar ett betydande ekonomiskt avbräck. Motionens syfte är därför icke att söka framkalla ett annat beslut i detta avseende utan att fästa uppmärksamheten på det samband som finnes mellan järnvägens nedläggande och kravet på ett rationellt och samtidigt istandsättande av de vägar, vartill befolkningen kommer att vara hänvisad efter järnvägstrafikens upphörande. Länsstyrelsen har i sitt yttrande tillstyrkt, att de medel, som kunna väntas inflyta genom försäljningen av till banan hörande mark och övriga tillgångar, skola disponeras för ifrågakvarande ändamål. På grund av de invändningar gent emot ett sådant arrangemang, som anförts av riksräkenskapsverket, har Kungl. Maj:t ej ansett sig i propositionen kunna upptaga förslag i detta syfte. Kungl. Maj:t tänker sig endast möjligheten av att om någon del av den till järnvägen hörande marken anses erforderlig för väganläggning för domänverkets räkning densamma skulle avgiftsfritt få överlämnas till nämnda verk. Även till övriga erforderliga vägar skulle mark utan ersättning kunna upplåtas av Kungl. Maj:t.

Däremot nämnes intet i propositionen om hur och när dessa vägföretag skola bringas till stånd, ett förhållande, som vållat en betydande oro bland ortsbefolkningen. De vägar, som finnas inom det stråk järnvägen genomlöper, äro huvudsakligen bygdevägar och kunna under vissa tider ej befaras, under alla förhållanden ej med lastautomobiler. På grund härav ha redan tidigare på grund av att järnvägen trafikerats endast tre dagar i veckan stora transportsvårigheter kunnat uppstå, särskilt vintertiden och under källossningen, då vägarna äro »som bottenlösa träsk». Om järnvägen helt nedlades innan åtminstone någon väg på ett nöjaktigt sätt iordningställdes, skulle befolkningen under stora delar av året, särskilt med hänsyn till sjuktransporter och livsmedelstillförsel, försättas i ett prekärt läge. Nuvarande väg Rockesholm—Stadra, som ligger inom Stadra kronopark, underhålls för närvarande mycket bristfälligt. Skulle domänstyrelsen övertaga underhållet av vägsträckan Rockesholm—Karlsdal, bleve även denna vägsträcka trafikabel endast vissa tider av året. Vad beträffar sträckan Rockesholm—Älvestorp skulle befolkningen

efter denna genom järnvägens nedläggande helt och hållet berövas förbindelse med allmän landsväg. Omkringliggande skogar efter nämnda järnvägssträcka ägas av Hällefors Bruks Aktiebolag samt några självägande jordbrukare vid Limmingsviken. De sistnämnda skulle härigenom försättas i en synnerligen obehaglig ställning och bliva helt beroende av bolagets välvilja. Ortsbefolkningen utgöres så gott som helt och hållet av skogsarbetare och är beroende av skogsdriften för sitt uppehälle. För denna befolkning är det ett livsbehov att vägarna snarast sättas i brukbart skick, så att arbetslösheten ej får en onödigt stor omfattning.

Det invändes måhända, att med hänsyn till de utfästelser, som gjorts av olika myndigheter och som finnas återgivna i den kungl. propositionen, allt talar för att efter järnvägens nedläggande vägfrågorna skola bringas till en snar och tillfredsställande lösning. Erfarenheterna visa dock, att även mycket betydelsefulla vägföretag lätt nog försumpas och dragas ut på långbänk. Det är så många formaliteter, som måste iakttagas, innan man kan skrida från ord till handling. Även om länsstyrelsen veterligen är besjälad av god vilja att forcera arbetet, så har den ingen diktatorisk befogenhet att betvinga de mötande hindren. Med hänsyn härtill torde det inte kunna anses obilligt, om ortsbefolkningen kräver, att med banans nedläggande får anstå, tills vägarna inom området med hänsyn till ortsbefolkningens intressen försatts i ett tillfredsställande skick.

I anslutning till vad här anförts hemställas,

att riksdagen till beslutet om Svartälvsbanans nedläggande måtte foga det villkoret, att nedläggandet skall ske först när de vägar, som befolkningen efter järnvägens nedläggande är hänvisad till, försatts i ett under alla delar av året brukbart skick.

Stockholm den 7 februari 1933.

Harald Akerberg.
